

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Комунального закладу «Корсунь-Шевченківський
багатопрофільний навчально-реабілітаційний центр «Надія»
Черкаської обласної ради»**

18.09.2023

м. Черкаси, 2023 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 18 вересня 2023 року групою НПМ здійснено відвідування комунального закладу «Корсунь-Шевченківський багатопрофільний навчально-реабілітаційний центр «Надія» Черкаської обласної ради» (далі - Центр, заклад).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Тептюк Максим Петрович, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Черкаській області (керівник групи НПМ);

Шваля Костянтин Вадимович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Проценко Людмила Петрівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Відвідування закладу здійснювалось вперше.

Центр знаходиться за адресою: вул. Благівісна, буд. 75, м. Корсунь-Шевченківський, Черкаської області, 19400.

Директор комунального закладу «Корсунь-Шевченківський багатопрофільний навчально-реабілітаційний центр «Надія» Черкаської обласної ради» - Ткаченко Олександр Васильович.

Згідно із розпорядженням голови Черкаської обласної ради від 31.08.2017 № 265-р в дитячому будинку затверджений Статут комунального закладу «Корсунь-Шевченківський багатопрофільний навчально-реабілітаційний центр «Надія» Черкаської обласної ради» (далі - Статут).

Відповідно до Статуту центр - це заклад загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами, зумовленими складними порушеннями розвитку, що забезпечує здобуття ними початкової та базової середньої освіти з урахуванням особливостей їх психофізичного розвитку, інтеграцію в суспільство шляхом здійснення комплексних реабілітаційних заходів, спрямованих на відновлення здоров'я та корекцію порушень.

Головною метою діяльності Центру є забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами, зумовленими складними порушеннями розвитку, на освіту, відновлення і зміцнення їх здоров'я, надання їм кваліфікованої медико-психолого-педагогічної допомоги, їх самовизначення.

Засновником Центру є Черкаська обласна рада (далі - засновник), яка в установленому чинним законодавством порядку представляє спільні інтереси

територіальних громад сіл, селищ, міст Черкаської області та здійснює управління об'єктом комунальної власності.

Крім того, засновником делеговано окремі повноваження Управлінню освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації (далі - Управління), яке є органом управління в межах та обсягах, визначених чинним законодавством України, договором з галузевого управління суб'єктами спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Черкаської області та цим Статутом.

Заклад розрахований на 200 осіб. Відповідно до документації, на період здійснення відвідування у закладі налічувалося 153 дитини, при цьому фактично знаходились в центрі 118 дітей, з яких: 67 мають статус дитини з інвалідністю, 6 – дітей позбавлені батьківського піклування.

Вихованці, що мають статус дітей з інвалідністю користуються пільгами, встановленими законодавством.

Вихованці з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, перебувають на повному державному утриманні.

Закладом забезпечено чотириразове харчуванням, центром здійснюється належний медичний супровід дітей.

Діяльність закладу забезпечують 109 штатних одиниць персоналу.

Вихованці навчаються в школі, яка знаходиться на території закладу. В центрі наявне облаштоване укриття, персоналом закладу належно виконуються обов'язки щодо дотримання правил безпеки під час сигналу «повітряна тривога».

Центр забезпечує здобуття загальної середньої освіти на двох рівнях:

- початкова освіта - 4 класи;
- базова середня освіта з 5 - 10 (11) класи.

Центр здійснює захист персональних даних згідно із Законом України «Про захист персональних даних».

Режим роботи Центру є цілодобовим та визначається закладом відповідно до специфіки його функціонування з урахуванням особливостей організації освітнього процесу, контингенту вихованців, психофізичних особливостей учнів. Режим роботи схвалюється педагогічною радою та затверджується директором. Тривалість навчального тижня 5 днів.

Здобуття базової середньої освіти та отримання корекційно-розвиткових послуг у Центрі вихованцями здійснюється безоплатно за рахунок державного та місцевих бюджетів, коштів Засновника, інших джерел, не заборонених законодавством.

Центр має у своєму складі структурні підрозділи:

1) дошкільні групи, (спеціальні групи для дітей віком від 2 до 6 (7) років та групи короткотривалого перебування для дітей віком від 2 до 6 (7) років);

2) спеціальна школа, що забезпечує здобуття певного рівня загальної середньої освіти особам з особливими освітніми потребами, що зумовлені складними порушеннями розвитку:

I ступінь - початкова загальна освіта;

II ступінь - базова середня освіта.

3) відділення корекційно-розвиткової роботи, діяльність якого спрямована на реабілітацію основного та вторинного порушень та профілактику супутніх захворювань.

4) пансіон (інтернат) з частковим або повним утриманням вихованців.

Медичне обслуговування дітей здійснюється медичними працівниками, які входять до штату Центру або відповідних закладів охорони здоров'я, на території обслуговування яких розташований Центр. У разі потреби медичний працівник Центру надає першу медичну допомогу до приїзду бригади швидкої медичної допомоги.

Директор Центру забезпечує перевезення вихованців за висновком медичних працівників на консультацію і (або) госпіталізацію та повернення їх до закладу.

Харчоблок у центрі утримується у належному санітарному стані, примусова вентиляція перебуває у робочому стані, у приміщенні розміщене необхідне обладнання - холодильники для зберігання продуктів, електричні плити, кухонні столи тощо. Центром створений запас продуктів.

В окремому холодильнику зберігаються добові харчові проби, наявний термометр для контролю належного рівня температури.

На кухні наявні контрольні ваги, проте на момент відвідування вони не працювали.

Під час індивідуальних бесід, діти скарг до обсягу і якості харчування не висловлювали.

Спальні приміщення перебувають у належному санітарному стані, якість прибирання задовільна, приміщення мають затишний вигляд та достатнє природнє освітлення.

Вихованців забезпечено персональними тумбами для зберігання особистих речей, які розміщені в доступному для них місці.

Вихованці закладу мають охайний зовнішній вигляд, вдягнуті в чистий одяг що відповідає сезону їх віку. В закладі створений необхідний запас білизни, а також одягу для дітей різного віку, які зберігаються окремих облаштованих приміщеннях.

Заклад обладнаний протипожежною сигналізацією, у коридорах в наявності плани евакуації та вогнегасники.

Візуально тілесних ушкоджень у вихованців закладу не спостерігалось. За твердженням опитаних дітей та представників адміністрації конфліктні ситуації та суперечки в центрі вирішуються за допомогою проведення роз'яснювальних бесід.

На час здійснення відвідування вихованці перебували у їдальні, спальних корпусах та на вулиці. Конференційне інтерв'ювання з дітьми проводились індивідуальним та груповим способом.

Результати інтерв'ювання вказують на належне ставлення до дітей персоналом - вихованці продемонстрували відкритість і готовність до

спілкування, добрий емоційний стан, позитивно описували свої взаємини з працівниками закладу.

Під час візуального огляду будівель, приміщень для покарання вихованців та приміщень з невизначеним призначенням не виявлено. Вихованці під час спілкування з членами групи НПМ також не повідомляли щодо застосування до них покарань способом ізоляції.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та охорону здоров'я (стаття 24 Конвенції ООН про права дитини, стаття 49 Конституції України, стаття 6 Закону України «Про охорону дитинства»).

1. У порушення Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.12.2003 № 584, у маніпуляційному кабінеті виявлені протерміновані ліки (фото № 1).

2. Питний режим у закладі не забезпечений належним чином, оскільки не у всіх кулерах наявна вода, крім того відсутні одноразові стаканчики або інші ємності для пиття (фото № 4).

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних осіб (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

3. Вхід до приміщення закладу не обладнаний пандусом, у будівлі відсутній ліфт або підіймач, що унеможлиблює пересування осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень, які знаходяться на 2 поверсі, що порушує вимоги ДБН В.2.2-40:2018 «Державні будівельні норми. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» (фото № 7).

Порушення права на достатній життєвий рівень (стаття 27 Конвенції ООН про права дитини, стаття 48 Конституції України, стаття 8 Закону України «Про охорону дитинства»).

4. Окремі житлові кімнати розраховані для проживання 7 осіб, що є порушенням пункту 3.25 Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України 20.02.2013 № 144 (далі - Державні санітарні норми) (фото № 2).

Крім того, кількість тумбочок і стільців, а також відділень у шафі не відповідає кількості вихованців, що проживають у кімнаті, що є порушенням пункту 7.9 Державних санітарних норм (ф ото № 2, 5).

Порушення права на приватність (стаття 8 Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 32 Конституції України).

4. В окремих з кімнатах закладу не забезпечено приватності при здійсненні санітарно-гігієнічних процедур: душова не оснащена ширмою (фото № 6).

Порушення права на інформацію (стаття 59 Конституції України).

5. В закладі відсутній стенд, на якому у доступній для дітей формі, має бути викладено інформацію про їхні права і обов'язки, а також актуальні номери телефонів і адреси посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав (зокрема, національної гарячої лінії для дітей, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Черкаській обласній військовій адміністрації:

Вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених у звіті порушень, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, та посилити контроль за діяльністю комунального закладу «Корсунь-Шевченківський багатoproфільний навчально-реабілітаційний центр «Надія» Черкаської обласної ради» для їх недопущення у подальшому.

2. Комунальному закладу «Корсунь-Шевченківський багатoproфільний навчально-реабілітаційний центр «Надія» Черкаської обласної ради» забезпечити:

належний та доступний питний режим;

облаштування закладу відповідно до норм ДБН В.2.2-40:2018 «Державні будівельні норми. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» задля відновлення права на доступність для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;

оснащення житлових кімнат достатньою кількістю твердого інвентарю відповідно до норм законодавства;

облаштування санітарно-гігієнічних зон для забезпечення права на приватність;

інформування вихованців про їх права і обов'язки шляхом розміщення інформаційного стенду;

здійснення контролю за умовами зберігання медичних препаратів, задля недопущення використання та зберігання протермінованих медикаментів.

Додатки: фотоматеріали – на 3 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини у Черкаській області**

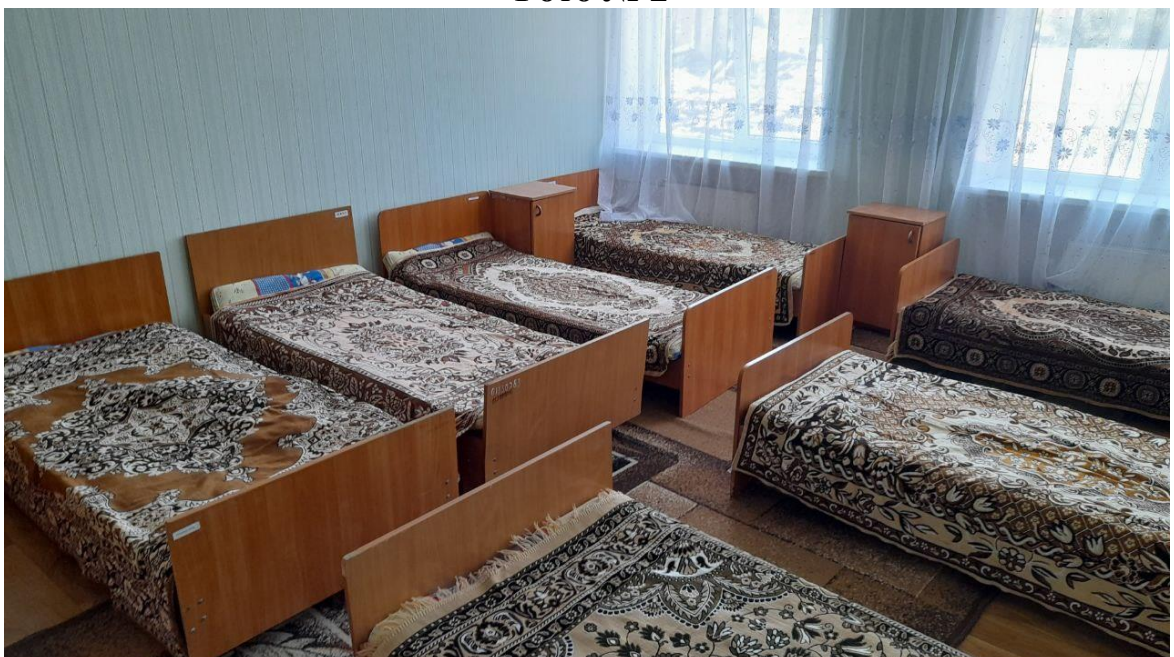

Максим ТЕПТЮК

**Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Костянтин ШВАЛЯ

Фотоматеріали**Фото № 1****Фото № 2**

Φοτο Νο 3

Φοτο Νο 4

Φοτο Νο 5

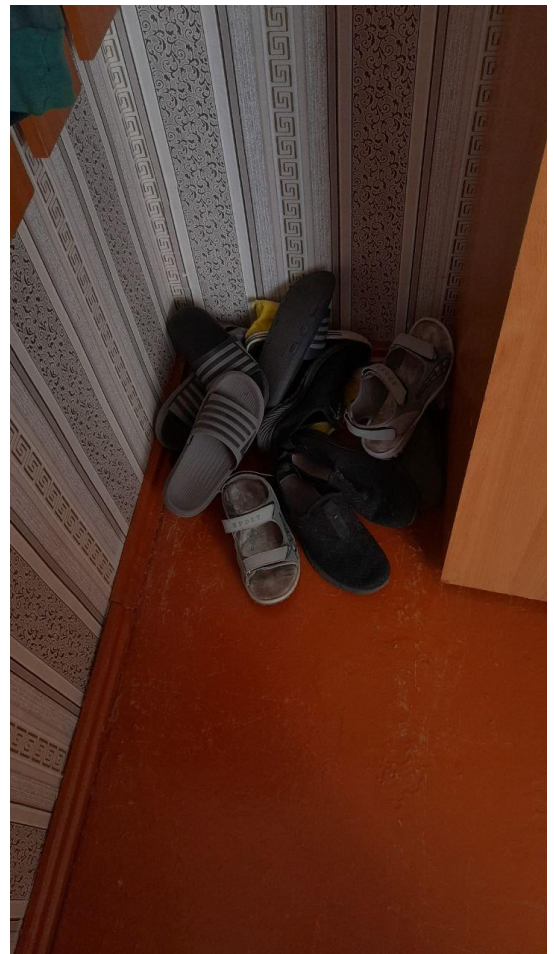

Фото № 6**Фото № 7**